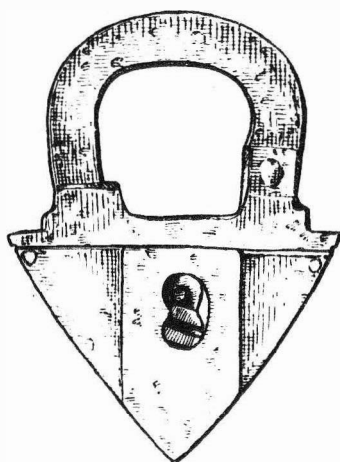

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1979

BRNO 1981

Třebíč I /okr. Třebíč/

V trati za bazilikou nad meandrem řeky Jihlavy jsem povrchoým sběrem získal několik úštěpů rohovcové suroviny, jádro a štípanou industrii z opáloviny. Naleziště opálové suroviny je vzdáleno asi 400 m od místa nálezů na protějším břehu řeky.

Vacenovice IV /okr. Třebíč/

Ve vzdálenosti 100 m severozápadně od nově vybudovaného rybníka se nacházejí po provedené melioraci části nádob a mazanice. Povrchovým sběrem jsem získal též několik pazourkových úštěpů. Získaný keramický materiál svým provedením odpovídá kultuře s MMK.

Vesce I /okr. Třebíč/

Asi 400 m severozápadně od obce v místech trasy plynovodu jsem objevil další pravěkou lokalitu. Nachází se na mírném svahu v blízkosti soutoku dvou potůčků. Povrchovým sběrem jsem získal štípanou industrii včetně několika jader. Ze střepového materiálu lze usuzovat na vícenásobné osídlení lokality.

Hostěradice - Míšovice I /okr. Znojmo/

Na jaře r. 1979 byly narušeny výkopem pro plynovod v katastru obce pravěké objekty. Lokalita se nachází 500 m severně od okraje obce po pravé straně silnice vedoucí do Míšovic. Keramický materiál, získaný z objektů, lze přiřadit únětické kultuře.

Skalice I /okr. Znojmo/

Při terénním průzkumu jsem našel lokalitu s neolitickým materiálem. Jde o polohu, nacházející se asi 1000 m severozápadně od obce v místě soutoku dvou menších potůčků. Získaný keramický materiál přináležel lidu kultury s MMK.

Skalice II /okr. Znojmo/

V katastru téže obce jsem zachytil další polohu asi 1000 m západně od obce. Na jihovýchodním svahu po levé straně silnice vedoucí do Skalice se nachází četný archeologický materiál, který přísluší jedné lidu kultury s MMK a dále lidu s horákovskou kulturou. Kromě keramiky se zde též vyskytuje kamenná broušená a štípaná industrie.

Znojmo - Suchohrdly /okr. Znojmo/

Roku 1978 našel Z. Bína asi 1 km jihovýchodně od Suchohrdel dva patinované úštěpy. Po bližším průzkumu jsem našel další patinované nástroje. Nálezů zasahují i do katastru obce Dobšice. V menší kolekci nálezů jsou zastoupeny čepele, škrabadla a rydla. Uvedené nálezů lze zařadit do mladšího paleolitu.

Weitere Belege der prähistorischen Besiedlung in Südwestmähren. /Bez. Třebíč, Znojmo/. Im Jahre 1979 setzte der Autor mit der systematischen Terrainuntersuchung der prähistorischen Besiedlung um Třebíč, Jaroměřice n/Rok., Mor. Budějovice /Bez. Třebíč/, ferner um Hostěradice und Znojmo /Bez. Znojmo/ fort.

Bei der Erforschung des Jihlava-Raumes entdeckte man eine neue Lokalität mit Spaltindustrie, zu deren Herstellung Opalrohstoff von den bekannten Fundorten im Kataster der Stadt Třebíč verwendet wurde.

Im Gebiet um Jaroměřice und Mor. Budějovice wurden weitere prähistorische Lokalitäten erfasst. Besonders bei Jaroměřice n/Rok. hat sich die Zahl der Lokalitäten der Kultur mit MBK erweitert. Die Dichte der Besiedlung dieser Kultur bestätigt den Gedanken von einer zyklischen Art der Landwirtschaft, eventuell die Existenz einer zentralen Siedlung und einiger bäuerlichen Nebenniederlassungen.

Um Hostěradice wurden neue neolithische Siedlungen und eine Lokalität der Úněticer Kultur festgestellt.

Jungpaläolithisches Werkzeug aus Znojmo - Suchohrdly präzisiert das Bild der Besiedlung um Znojmo in diesem Zeitabschnitt.

DOMNĚLÉ HRADISKO VE VRBCE

/okr. Opava/

Jaroslav Král, AÚ ČSAV Brno

H. Seger /1936/ uvádí na katastru obce Vrbka hradisko s valem, na kterém byly údajně nalezeny dvě bronzové sekerky. Ty obdrželo museum ve Vratislavi v r. 1879, později byly několikrát publikovány s rozdílnými údaji o nalezišti /Kobčice, Rohov/. H. Seger zaznamenává starý písemný údaj podplukovníka

Stöckela z Ratibořce, že sekerky byly nalezeny ve vnitřním prostoru dosud nezkoumaného valu mezi Vrbkovským lesem a cestou ze Svobody do Kobeřic. Týž autor dále píše, že první a původní záznam v kartalogu musea označuje za místo nálezu katastr Kobeřic, později jiný mylný záznam obec Rohov. Úvahou došel k názoru, že naleziště sekerek je nepochybně v jižní části katastru obce Vrbka, východně od kóty 275,5 a odvolává se na rozhovor s M. Hellmichem, který se rozpomínal, že před třiceti léty /asi kolem r. 1905-6, pozn. J. Král/ zde viděl vysoko položený val mohutných rozměrů.

V archivu pravěkého odd. Slezského musea v Opavě je dále strojem psaný výtah z dopisu M. Jahna z Vratislavi ing. Kargrovi - "Kobeřice: dvě bronzové sekerky s laloky, nalezené 1879 při cestě z Kobeřic do Snow /nelze lokalizovat, pozn. J.K./ . Hlavní naleziště je kamenolom v klidu. Při provozu lomu bylo darováno museu ve Vratislavi 1/Bronzová sekerka s lištami, 2/Kostrový hrob se dvěma bronzovými kličkovitými záušnicemi a několik jantarových perel. "-K tomu je připojena písemná poznámka L. Jisla: " 4.V.1952 vyhledal jsem naleziště a zjistil jsem, že leží asi 2 km od Kobeřic ke Střelovicím /? J.K./ u Bernátova mlýna /na mapách někdy falešně ozn. jako Bendův mlýn/. Na louce u mlýna je asi 3 m vysoký plochý násyp, vypadající jako hradisko, jehož středem jde příkop. Podle výpovědi stařenky ve mlýně, která je zde již od r. 1912, je to navážka, vzniklá při hloubení rybníka u lomu, který byl založen pro odvodnění kyselá louky. "Bendův mlýn již v dnešní době neexistuje, zpusťl a byl rozbořen. Dále si L. Jisl na téměř místě poznamenal: "Ringwall - týká se snad hradiska u Vrbky, odkud zaznamenán nálezy sekerek?"

V létě 1979 v rámci průzkumu Hlučínské pahorkatiny jsem důkladně prochodil katastr obce Vrbky, nikde jsem však nenašel útvar, který by odpovídal pravěkému valu, jen východně od kóty 272,6 /1: 25 000/ je poškozená hráz bývalého rybníka v jižní části Vrbkovského lesa. Stejně jako tento bývalý rybník, ani rybník u Bendova mlýna nelze považovat za pravěké sídliště. Jedině v prostoru mezi Vrbkovským lesem, Kobeřicemi a Rohovem na území ČSSR a Šciborzyce Wielke /něm. název Steuberwitz/ v PLR se nachází mohutný val, o kterém M. Hellmich věděl, a jako přesná zeměměřič a výborný znalec pravěkých hradisk /H.Seger, 1937/ jej mohl charakterizovat jako "vysoko položený mohutný val". A tento val se nachází u obce Kobeřic, za tratí Hanysovec /mapa 1: 5 000, list Opava 4-0/ na kótě 272,5, přibližně 2 km od obce směrem na Šciborzyce Wielke, vzdušnou čarou 750 m na severovýchod od Bendova mlýna, nad bývalým čedičovým lomem /kóta 273,3 na mapě 1: 25 000/. J. Pavelčík /1976/78/ popisuje vlastně znovuobjevení tohoto hradiska a k jeho údajům můžeme doplnit, že potok se ve starých záznamech označuje jako Mlýnský /Mühlbach/ a nově Kobeřický potok u T. Kruti /1973/ ve stati o historii čedičového lomu u Kobeřic.

Konfrontací písemných záznamů a podrobného kontrolního průzkumu v terénu docházíme k závěru, že sekerky údajně nalezené ve vnitřním prostoru valu ve Vrbce, ve skutečnosti pocházejí z dosud nezkoumaného pravěkého hradiska u Kobeřic, za tratí Hanysovec, na kótě 272,5. Údaj H. Segera /1936/: und später auf Grund eines irrthümlichen Aktenvermerks für die Nachbargemeinung Rohow in Anspruch genommen, " jenom potvrzuje, že sekerky jsou z lokality na kótě 272,5, neboť na katastrálních mapách leží toto hradisko větší částí na katastru obce Rohova menší částí na katastrálním území Kobeřice /1968/.

Otevřenou otázkou zůstává, zda se někdy podaří osvětlit možný vztah tohoto hradiska a rohovského bronzového depotu, nalezeného při orbě r. 1878, který kníže Lichnovský daroval v r. 1906 museu ve Vratislavi/ H. Seger, 1936, 85-182/.

Literatura:

- H. Seger, Schlesische Hortfunde aus der Bronze- und frühen Eisenzeit, Altschlesien 6, 1936, 117; týž, Nekrolog - Max Hellmich, Altschlesien 7, 1937, 1-4.
Mapový lexikon obcí ČSSR, 7 - 6 Opava, Praha 1968.
J. Pavelčík, Hradisko u Kobeřic, PV 1976, Brno 1978, 128-129.
T. Kruta, Kamenolom na čedič v Kobeřicích, in Slezské nerosty a jejich literatura, Brno 1973, 181.

Vermutlicher Burgwall in Vrbka /Bez. Opava/. Durch den Vergleich der schriftlichen Vermerkungen in der prähistorischen Abteilung des Schlesischen Museums inklusive der Publikation von H. Seger /1936/, mit dem Ergebnis der eingehenden Terrainbegehung der Kataster der Gemeinden Vrbka, Kobeřice und Rohov ist die Angabe über den Burgwall in Vrbka mit dem Fund von zwei bronzenen Äxten als irrthümlich zu betrachten. Der Burgwall befindet sich keineswegs in Vrbka, sondern an der Grenze der Kataster Kobeřice und Rohov. Es wird die Frage aufgeworfen, ob und in welcher Beziehung das Bronzedepot aus dem Jahre 1878, das in Rohov gefunden und 1906 dem Museum in Vratislav von Fürst Lichnovský geschenkt wurde, zu diesem mächtig befestigten Burgwall stehen kann.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1979

- Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: doc. Dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě: závěsný zámek ze středověkého hrádku Kepkova
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejné